

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2014

1374/2014

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Utfärdad i Helsingfors den 30 december 2014

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 2 § 3 mom., 2 kap. 3 och 12 § samt 2 a kap. 6 § 2—4 mom.,
sådana de lyder, 1 kap. 2 § 3 mom. i lag 1388/2010, 2 kap. 3 och 12 § i lag 1001/2012 samt 2 a kap. 6 § 2—4 mom. i lag 288/2012,
ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 2 kap. 1 § 2 mom., 5 § 4 mom., 6 § 1 mom. 2 punkten, 9 §, 11 § 1 mom. samt det inledande stycket i 3 mom. och 3 mom. 7 punkten, 13 § 2 och 3 mom., 15 och 16 §, 2 a kap. 5 § 1 mom., rubriken för 6 § samt 2 a kap. 14 § 4 mom., rubriken för 3 kap. 1 §, 7 kap. 10 § 2 mom. 4 punkten, 10 kap. 2 § 3 mom. och 4 § 1 mom. samt 11 kap. 2 § 4 mom. 18 punkten, 4 § och 12 § 1 mom. samt 13 kap. 1 § 1 mom.,
sådana de lyder, 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 7 kap. 10 § 2 mom. 4 punkten och 13 kap. 1 § 1 mom. i lag 1049/2013, 2 kap. 1 § 2 mom., 5 § 4 mom., 6 § 1 mom. 2 punkten, 9 §, 11 § 1 mom. samt det inledande stycket i 3 mom. och 3 mom. 7 punkten, 13 § 2 och 3 mom., 15 och 16 §, 2 a kap. 14 § 4 mom. samt 10 kap. 2 § 3 mom. och 4 § 1 mom. i lag 1001/2012, 2 a kap. 5 § 1 mom. och rubriken för 6 § i lag 288/2012, rubriken för 3 kap. 1 § och 11 kap. 12 § 1 mom. i lag 1188/2009, 11 kap. 2 § 4 mom. 18 punkten i lag 918/2012 och 11 kap. 4 § i lagarna 1001/2012 och 1049/2013, samt
fogas till 2 a kap. en ny 6 a § och till 2 a kap. 10 §, sådan den lyder i lag 1370/2014, ett nytt 2 mom., till 3 kap. 1 §, sådan den lyder i lagarna 1188/2009 och 1049/2013, ett nytt 3 mom., till 7 kap. en ny 2 §, i stället för den 2 § som upphävts genom lag 1388/2010, samt till 11 kap. 2 § 4 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 313/2010 och 918/2012, en ny 19 punkt som följer:

RP 162/2014
AjUB 9/2014
RSv 202/2014

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

14) *orsak som jämföras med permittering*

a) att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i första meningen i 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller på grund av ett villkor i arbetsavtalet,

b) att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003), 6 kap. 63 § i kyrkolagen (1054/1993), 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), 48 § i lagen om försvarsmakten (551/2007), 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998), 42 § i lagen om republikens presidents kansli (100/2012) eller i 40 § i statstjänstemannalagen (750/1994); dock inte om orsaken till avbrottet är att en person som står i tjänsteförhållande vägrar att delta i kontroll eller undersökning som gäller hans eller hennes hälsotillstånd eller att lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd,

c) att en familjedagvårdarens arbete och löneutbetalning avbryts helt och hållet på grund av att hon eller han av orsaker som inte beror på henne eller honom inte har barn i dagvård medan anställningsförhållandet för övrigt fortgår,

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §

Arbetslös arbetssökande

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. Som

arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 4 kap. 1 och 1 a § och är permitterad på heltid samt en person för vilken utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits av en med permittering jämförbar orsak enligt 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten. Som arbetslös betraktas också den som är arbetsledig och själv har ansökt om ledighet, om

1) han eller hon har tagit emot ett heltidsarbete för den tid som ledigheten varar och avsikten var att arbetet skulle fortgå åtminstone till dess att ledigheten upphör,

2) arbetet enligt 1 punkten upphör och han eller hon inte är orsak till detta på det sätt som avses i 2 a kap. 1 § 1 mom. eller han eller hon permitteras, och

3) det inte är möjligt att avbryta arbetsledigheten av orsaker som är oberoende av honom eller henne.

5 §

Företagsverksamhet och eget arbete

Den som har varit sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete anses fortfarande vara sysselsatt på heltid eller i eget arbete fram till den tidpunkt då

1) hans eller hennes arbete i företaget har upphört eller företagsverksamheten eller det egna arbetet har upphört på det sätt som avses i 6—9 §, eller

2) han eller hon på det sätt som avses i 2 mom. genom att vara i arbete visar att sysselsättningen som företagare eller i eget arbete inte är ett hinder för att ta emot ett heltidsarbete.

6 §

Upphörande med arbete i företag

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, anses en persons arbete i företaget ha upphört, om

2) personen är en med en löntagare jämförbar företagare vars uppdragsförhållande har upphört och inte anses vara sysselsatt på

heltid enligt 5 § 1 och 2 mom. i syfte att utföra eventuella andra uppdrag, eller

9 §

Upphörande med eget arbete

Den som har varit sysselsatt på heltid i eget arbete anses fortfarande vara sysselsatt fram till den tidpunkt då det på grundval av arbetssökandens redogörelse som kan anses vara tillförlitlig eller annars är uppenbart att verksamheten inte fortsätter.

11 §

Upphörande med heltidsstudier

Studierna för en person som har studerat på heltid betraktas som heltidsstudier tills han eller hon har avslutat sina studier.

Om det inte finns orsak att göra någon annan bedömning har en person avslutat sina studier på det sätt som avses i 1 mom., om

7) studierna har varit avbrutna under minst ett år.

13 §

Rätt till arbetslöshetsförmån för unga personer som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter

En ung person som saknar utbildning har inte rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet

1) från början av höstterminen, om han eller hon utan giltig orsak

a) låtit bli att söka en studieplats på det sätt som avses i 1 mom.,

b) genom sitt eget förfarande har orsakat att han eller hon inte blir antagen till en sådan studieplats som avses i 1 mom.,

c) på något annat sätt har vägrat ta emot en sådan studieplats som avses i 1 mom.,

2) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak låter bli att inleda en sådan utbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen och ger

yrkesfärdigheter eller gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 2 punkten, om utbildningen eller studierna börjar vid en annan tidpunkt än höstterminen,

3) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak avbryter en utbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen och ger yrkesfärdigheter, gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 2 punkten eller motsvarande studier utomlands.

En ung person som saknar utbildning och som har förfarit enligt 2 mom. 1 punkten underpunkt a eller b och vid höstterminens början deltar i sysselsättningsfrämjande service, förlorar med avvikelse från 2 mom. sin rätt till arbetslöshetsförmån när den sysselsättningsfrämjande servicen upphör.

15 §

Giltig orsak att låta bli att söka en studieplats eller att avbryta studierna

De orsaker som avses i 14 § 1 mom. 1—3 och 5 punkten är för en ung person som saknar utbildning giltiga orsaker till ett förfarande enligt 13 § 2 mom. I sådana fall då studierna avbryts förutsätts det dessutom att det inte har varit möjligt att ordna studierna med beaktande av den ungas hälsotillstånd, inlärningssvårigheter och språkkunskaper.

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

1) har genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter, eller

2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 14 § 2 mom.

På en ung person som saknar utbildning tillämpas inte bestämmelserna i 13 § 2 mom., 14 § 3 mom. och 2 a kap., om han eller hon

1) till följd av begränsningarna i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. redan har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, och

2) med stöd av 1 mom. inte har återfått sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Bestämmelser om rätt till arbetslöshetsförmåner under tiden för sysselsättningsfrämjande service finns i 10 kap.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

5 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete då lönen för arbetet och den arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne.

6 §

Vägran att ta emot arbete inom pendlingsregionen

6 a §

Vägran att ta emot arbete utanför pendlingsregionen

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion, om de dagliga arbetsresorna med kollektiva trafikmedel eller transport som arbetsgivaren ordnar skulle överstiga i genomsnitt tre timmar vid heltidsarbete och i genomsnitt två timmar vid deltidarbete.

10 §

Vägran att utarbeta sysselsättningsplan

En arbetssökande anses inte har förfarit på det sätt som avses i 1 mom. på den grunden att han eller hon inte har kunnat nås per telefon i syfte att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan.

14 §

Upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

Det som föreskrivs i 1—13 § och i 2 kap. 13 § 2 mom. samt 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete enligt 1 mom.

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

1 §

Allmänna begränsningar

Berättigad till arbetslöshetsförmåner är inte en arbetssökande då han eller hon

- 1) fullgör sin värnplikt eller civiltjänst,
- 2) avtjänar ett fängelsestraff,
- 3) är intagen för vård på sjukhus eller därmed jämförbar anstaltsvård, eller
- 4) är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av orsaker som kan jämföras med dessa.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

2 §

Väntetiden för arbetsmarknadsstöd

Arbetsmarknadsstöd betalas efter en väntetid på 21 veckor. Väntetiden börjar

1) vid registreringen som arbetslös arbets-sökande eller vid en senare tidpunkt då heltidsstudierna avslutas,

2) vid utgången av tiden utan ersättning,

3) när skyldigheten att vara i arbete fullgjorts,

4) vid den tidpunkt då personen återfår sin rätt till arbetslöshetsförmån så som avses i 2 kap. 16 § 1 mom., eller

5) när en sysselsättningsfrämjande service upphör, om personens rätt till arbetslöshetsförmån återfås medan sysselsättningsfrämjande service pågår så som avses i 2 kap 16 § 1 mom.

Väntetid tillämpas inte om

1) personen har genomgått en utbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter,

2) arbetssökandens rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 eller 9 § har uppnåtts, eller

3) personen har fått särskilda undervisnings- eller elevvårdstjänster enligt 20 § i lagen om yrkesutbildning till följd av handikapp, sjukdom, försenad utveckling, störningar i känslolivet eller annan orsak och har avlagt sina studier i enlighet med en för honom eller henne utarbetad individuell plan för hur undervisningen ska ordnas.

Från väntetiden avdras fulla kalenderveckor under vilka personen

1) har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret,

2) har varit sysselsatt som företagare och arbetet räknas in i arbetsvillkoret, eller

3) under de två år som närmast föregår tidpunkten för väntetidens början har fått arbetslöshetsförmån eller under vilken personen inte har fått arbetsmarknadsstöd till följd av väntetid, behovsprövning enligt 6 eller 7 § eller självrisktid enligt 10 §.

Väntetiden löper inte och minskas inte, med avvikelse från 3 mom., med den tid som personen har varit på arbetsmarknaden

1) under tiden för heltidsstudier eller en ferieperiod i anslutning till studierna eller en ferieperiod mellan olika läroanstalter,

2) under en tid utan ersättning,

3) under tiden för skyldighet att vara i arbete,

4) under den tid då den arbetssökande på

grund av begränsningarna i 2 kap. 13 § 2 mom. och 14 § 3 mom. inte får arbetslöshetsförmån.

10 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar

4) för vilka personen inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd på grund av väntetiden enligt 2 §.

10 kap

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

2 §

Berättigade till arbetslöshetsförmåner

Arbetslöshetsförmånen betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, trots att den arbetssökande inte har rätt till förmånen som arbetslös, om det beror på

1) tid utan ersättning,

2) skyldighet att vara i arbete,

3) en begränsning enligt 2 kap. 13 och 14 § i anslutning till yrkesutbildning,

4) självrisktid enligt 5 kap. 13 § eller 7 kap. 10 §,

5) väntetid för arbetsmarknadsstöd enligt 7 kap. 2 §, eller

6) behovsprövning enligt 7 kap. 6 och 7 §.

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Under tiden för arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån tillämpas inte 2 och 2 a kap., 3 kap. 1 § 3 mom., 7 kap. 2 § eller 6 kap. 8 §.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

De förändringar i förmånstagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som den som får en arbetslöshetsförmån omedelbart skall meddela den som betalar ut förmånen är

18) de dagar då mottagaren av arbetslöshetsförmån har deltagit i annan sysselsättningsfrämjande service än arbetskraftsutbildning, arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration,

19) inledande av värnplikt eller civiltjänst eller avtjänande av fängelsestraff, intagning för vård på sjukhus eller annan därmed jämförbar anstaltsvård samt andra därmed jämförbara omständigheter.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få förmåner som anges i 2 kap., när detta behövs,

2) förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt 2 a kap.,

3) arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag enligt 7 kap. 3 § och 12 § 2 mom.,

4) förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om vilka föreskrivs i 10 kap. 2 § 2 mom. och 3 mom. 1—3 punkten samt 5 § 1 och 3 mom.,

5) huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats med den arbetssökande eller i en plan som ersätter den planen,

6) bevisligen avbrutna studier enligt 6 kap.

3 § 2 och 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt förutsättningar för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap. 5—7 § i den lagen,

7) stödtid för studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration.

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kan

1) ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmåner som anges i 2 kap. 1 §,

2) ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om avbrott i studierna och rätten till arbetslöshetsförmån under avbrottet som avses i 6 kap. 5 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och i 25 § i lagen om främjande av integration,

3) ändra ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån som gäller rätten till arbetsmarknadsstöd till att gälla rätten till arbetslöshetsdagpenning,

4) föra över ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till någon annan inrättning som betalar ut arbetslöshetsförmån,

5) rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra jämförbara klara fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande.

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat arbetskraftsmyndigheten att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från arbetskraftsmyndigheten.

Närmare bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om innehållet i utlåtandena får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

12 §

Återkrav av resebidrag

Om en person säger upp sig från sitt arbete eller genom sitt eget förfarande orsakar att anställningsförhållandet avslutas inom två månader efter det att det anställningsförhållande inleddes på basis av vilket resebidrag enligt 7 kap. 3 § har betalats, återkrävs resebidraget, om återkrav inte är oskäligt. På återkrav tillämpas i övrigt vad som bestäms i 10 §.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, arbets- och näringsbyråerna, arbetslöshetskassorna, utkomstskyddsombuden och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet

1) av statliga och kommunala myndigheter och andra offentligrättsliga samfund,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser,

3) av arbetsgivare, uppdragsgivare eller någon annan som låter utföra arbetet, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor och utbildningsproducenter enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och andra läroanstalter,

4) andra anordnare av sysselsättningsfrämjande service.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

2. Om ett hinder för att vara på arbetsmarknaden har uppkommit innan denna lag trädde i kraft, tillämpas till dess att något hinder inte längre föreligger 2 kap. 3 § på arbetssökandens rätt att få arbetslöshetsförmån och 11 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten på lämnande av ett arbetspolitiskt utlåtande, i den lydelse paragrafen och punkten hade när denna lag trädde i kraft.

3. På väntetiden för arbetsmarknadsstöd tillämpas 2 kap. 12 § i den lydelse den hade när denna lag trädde i kraft om personen registrerar sig som arbetslös arbetssökande, tiden utan ersättning löper ut, skyldigheten att vara i arbete fullgörs eller om personen återfår sin rätt till arbetslöshetsförmån så som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. och väntetiden börjar innan denna lag trädde i kraft.

4. När det är fråga om en ung person som saknar utbildning tillämpas 2 kap. 13 § 2 mom. 2 punkten i denna lag inte på hans eller hennes förfarande om detta har ägt rum innan lagen trädde i kraft.

5. Om en arbetssökande med stöd av 2 kap. 13 § 3 mom., i den lydelse momentet hade vid denna lags ikraftträdande, har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån tillämpas på återfående av rätten vad som föreskrivs i 2 kap. 16 §.

6. På vägran att ta emot arbete som har inträffat innan denna lag trädde i kraft tillämpas 2 a kap. 5 § 1 mom. och 6 § i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft.

7. Om en arbetssökande har förfarit så som avses i 2 a kap. 10 § i denna lag innan lagen trädde i kraft, tillämpas på arbetssökandens rätt att få arbetslöshetsförmån 2 a kap. 10 §, i den lydelse den hade när denna lag trädde i kraft.

8. I självrisktiden för arbetsmarknadsstöd räknas inte de dagar in för vilka arbetssökanden på grund av begränsningen i 3 mom. inte har rätt att få arbetsmarknadsstöd.

9. Om den sysselsättningsfrämjande servicen har inletts innan denna lag trädde i kraft och fortgår utan avbrott eller indelad i perioder efter lagens ikraftträdande, tillämpas på lämnande av arbetspolitiska utlåtanden 11 kap. 4 § 1 mom. 4 punkten, i den lydelse den hade när denna lag trädde i kraft.

10. Om ett anställningsförhållande på basis av vilket en person har fått resebidrag har

inletts innan denna lag trädde i kraft, tillämpas på återkrav av resebidrag 11 kap. 12 § 1 mom. i den lydelse det hade vid lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 30 december 2014

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*